

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30 серпня 2024 року,
протокол № 2

Ректор

_____ Олег Омельчук

(підпис)

30 серпень 2024 року

М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Міжнародне приватне право»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право**

м. Хмельницький
2024

Розробник програми:

Доцент кафедри цивільного права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент

_____ Галина Анікіна

СХВАЛЕНО:

кафедрою цивільного права та процесу 28 серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри _____ Світлана ГРИНЬКО

Декан юридичного факультету

_____ Віктор ЗАХАРЧУК

Погоджено методичною радою університету 29 серпня 2024 року, протокол № 1
Голова методичної ради

_____ Ірина КОВТУН

29 серпня 2024 року

Обліковий обсяг програми – 0,8 ум.др.арк.

ЗМІСТ

Стор.

1.	Опис навчальної дисципліни	–	5
2.	Заплановані результати навчання	–	6
3.	Програма навчальної дисципліни	–	7
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	10
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	10
	4.2. Аудиторні заняття	–	11
	4.3. Завдання для самостійної роботи студентів	–	11
5.	Методи навчання та контролю	–	12
6.	Схема нарахування балів	–	12
7.	Рекомендована література	–	14
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	17

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	081 Право
2.	Код і назва спеціальності	–	08 Право
3.	Назва спеціалізації	–	спеціалізація не передбачена
4.	Назва дисципліни	–	Міжнародне приватне право
5.	Тип дисципліни	–	Обов'язкова
6.	Код дисципліни	–	ОДПП 1.2.20
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	Бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	Четвертий (ДФ)/четвертий-п'ятий (ЗФ)
10.	Семестр	–	Сьомий (ДФ)/сьомий-восьмий(ЗФ)
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	3,5 / 105
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	50
	% від загального обсягу	–	47%
	лекційні заняття (годин)	–	30
	% від обсягу аудиторних годин	–	60 %
	семінарські заняття (годин)	–	20
	% від обсягу аудиторних годин	–	40%
	самостійна робота (годин)	–	55
	% від загального обсягу	–	53%
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	2,7
	самостійної роботи	–	3,1
	3) заочна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	14
	% від загального обсягу	–	13%
	лекційні заняття (годин)	–	10
	% від обсягу аудиторних годин	–	72%
	семінарські заняття (годин)	–	4
	% від обсягу аудиторних годин	–	28%
	самостійна робота (годин)	–	91
	% від загального обсягу	–	87%
12.	Форма семестрового контролю	–	Екзамен
13.	Місце дисципліни в логічній схемі:		
	1) попередні дисципліни	–	ОДПП 1.2.1. Теорія держави і права – ОДПП 1.2.6.Конституційне право України – ОДПП 1.2.8.Цивільне право
	2) супутня дисципліна	–	ОДПП 1.2.17.Цивільне процесуальне право – ОДПП 1.2.19 Земельне право
	3) наступні дисципліни		ОДПП 1.2.21.Екологічне право ОДПП 1.2.22. Історія політичних і правових

вчень

14. Мова вивчення дисципліни – українська.

2. Заплановані результати навчання**2. Заплановані результати навчання**

Під час вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» відповідно до стандарту вищої освіти здобуваються такі програмні компетентності та досягаються такі результати навчання.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, територіальної громади; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів

СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини

СК5. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України

СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Результати навчання

РН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання

- PH 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел
- PH 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми
- PH 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю
- PH 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло
- PH 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту
- PH 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової систем
- PH. 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права
- PH 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів
- PH 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях
- PH 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен:	
1. Знання	
<i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату дисципліни;
1.2)	називати приклади приватно-правових відносин, які є предметом правового регулювання міжнародного приватного права;
1.2)	називати національні та міжнародні НПА, що регулюють приватноправові відносини з іноземним елементом;
1.3)	відтворювати колізійні принципи правового регулювання приватно-правових відносин з іноземним елементом.
2. Розуміння	
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	пояснювати зміст дефініцій основних термінів;
2.2)	розуміти застосування спеціальних методів правового регулювання міжнародного приватного права
2.3)	пояснювати структуру колізійної норми та її види;
2.3)	пояснювати основні колізійні принципи правового регулювання приватно-правових відносин з іноземним елементом.
3. Застосування знань	
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	застосовувати матеріальний і колізійний методи правового регулювання
3.2)	вирішувати проблеми які виникають у зв'язку з застосуванням колізійного методу.
4. Аналіз	
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	виявляти правовідносини які є предметом правового регулювання міжнародного приватного права;
4.2)	аналізувати міжнародні нормативно-правові акти, та колізійні норми національного законодавства та законодавства зарубіжних країн, щодо правового регулювання приватних відносин з іноземним елементом;

4.3)	досліджувати проблеми, що виникають при реалізації кожного з методів міжнародного приватного права;
4.4)	співвідносити основні категорії, що застосовуються;
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	
5.1)	формулювати основні категорії, що зустрічаються при вивченні дисципліни «Міжнародне приватне право»;
5.2)	розширювати обсяг уявлень про конкретні механізми правового регулювання що застосовуються у міжнародному приватному праві;
5.3)	збагачувати словник правових термінів.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	
6.1)	використовувати навички практичної роботи, розуміти зміст нормативних актів та застосовувати правові норми для регулювання приватноправових відносин з іноземним елементом;
6.2)	пояснювати особливості правового регулювання приватних відносин у різних правових системах та країнах світу;
6.3)	узагальнювати основні проблеми регулювання приватних відносин з іноземним елементом;
6.4)	аргументувати особливості становлення і розвитку механізмів правового регулювання у міжнародному приватному праві
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатомірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	розробляти проекти документів за завданою ситуаційною задачею;
7.2)	продовжувати процес вивчення особливостей правового регулювання приватних відносин з іноземним елементом самостійно

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Історія становлення міжнародного приватного права. Поняття, предмет і методи міжнародного приватного права

Передумови виникнення «правовідносин з іноземним елементом». Передумови зародження, формування та становлення міжнародного приватного права (МПрП). МПрП в Стародавньому світі: деякі паралелі із сучасним регулюванням. Значення латинської термінології в сучасному МПрП.

МПрП в Середні віки: італійська, голландська, французька теорії статутів. Відродження методу статутаріїв в сучасному регулюванні.

Новітні тенденції в МПрП. Українське МПрП до XIX століття, в XIX та XX століттях. Завдання МПрП в сучасній Україні. МПрП в загальній ретроспективі і перспективі.

Структура МПрП. Проблема визначення місця МПрП в правовій системі. Відмінність МПрП від міжнародного публічного права і національних галузей права. Завдання та тенденції розвитку МПрП.

Тема 2. Джерела міжнародного приватного права

Поняття, види та особливості джерел МПрП. Міжнародний договір: поняття, види та особливості. Універсальні та регіональні договори як джерела МПрП в Україні. Участь міжнародних організацій в формуванні МПрП.

Національне законодавство як джерело МПрП в Україні. Значення Конституції як джерела МПрП України.

Міжнародний звичай як джерело МПрП. Поняття «м'якого права в МПрП». Підстави застосування міжнародного звичаю. Поняття та загальна характеристика *lex mercatoria*.

Судова і арбітражна практика як джерело МПрП. Роль рішень Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини у регулюванні відносин МПрП. Значення доктрини в МПрП України, її вихідні засади та характеристики.

Джерела МПрП в зарубіжних країнах.

Тема 3. Загальна характеристика механізмів правового регулювання в міжнародному приватному праві

Колізійний і матеріально-правовий методи правового регулювання.

Поняття і значення колізійних норм. Структура колізійної норми. Види колізійних норм.

Типові колізійні прив'язки та сфера їх застосування в МПрП. Колізії законів і їх види (просторові, інтерперсональні і інтєртемпоральні). Принцип «найбільш тісного зв'язку», його значення в сучасному колізійному праві і форми прояву. Принцип автономії волі сторін: сутність, відмінність від колізійної прив'язки, сфера застосування, межі і обмеження у застосуванні.

Тема 4. Особливості застосування механізмів правового регулювання в МПрП

Колізії їх види, особливості в МПрП. Проблеми правової кваліфікації в МПрП. Первинна і вторинна кваліфікація. Способи подолання конфлікту кваліфікацій.

Підстави та порядок застосування іноземного права в Україні.

Зворотне відсилання: поняття, основні підходи щодо розуміння сутності. Шляхи подолання «негативних колізій».

Відсилання до права третьої держави і способи її подолання.

Обхід закону в МПрП. Обмеження застосування іноземного права: негативне та позитивне застереження про публічний порядок.

Поняття, причини, зміст і мета уніфікації в МПрП. Уніфікація в широкому та вузькому значенні. Міжнародні організації, які займаються практичними і науковими питаннями уніфікації МПрП, їх роль і спеціалізація. Форми уніфікації. Особливості уніфікації в різних регіонах світу.

Тема 5. Суб'єкти міжнародного приватного права

Загальна характеристика особливостей правового статусу суб'єктів в МПрП. Національний режим, режим найбільшого сприяння, спеціальний режим.

Фізичні особи як суб'єкти МПрП. Колізійні критерії визначення особистого статусу фізичних осіб за правом України і правом іноземних держав. Сфера дії особистого закону фізичної особи.

Національний та інші режими в МПрП. Правоздатність іноземців в Україні. Дієздатність іноземців. Обмеження дієздатності, безвісна відсутність і оголошення померлим. Застосування права стосовно особистих немайнових прав, визнання безвісти відсутнім і оголошення померлим. Право на ім'я в колізійному аспекті.

Взаємність в МПрП: поняття і елементи. Матеріальна і формальна взаємність. Реторсії в МПрП: сутність та межі.

Юридичні особи як суб'єкти МПрП.

Поняття та колізійні критерії визначення «національності» юридичної особи: Представництва і філіали іноземних юридичних осіб.

Держава як суб'єкт МПрП. Імунітет іноземної держави та його види. Теорія “функціонального” імунітету держави та її власності. Теорія “абсолютного” імунітету держави і її власності.

Тема 6. Право власності та інші речові права

Поняття права власності в різних правових системах. Зміст права власності, підстави набуття права власності. Види речей. Кваліфікація понять «рухоме» та «нерухоме» майно в різних країнах. Колізійне регулювання права власності та інших речових прав в МПрП. Закон місця знаходження речі як колізійний принцип МПрП. Сфера дії речового статуту.

Спеціальні колізійні прив'язки для окремих питань, пов'язаних з речово-правовими відносинами.

Тема 7. Договірні правовідносини в міжнародному приватному праві в міжнародному приватному праві

Джерела правового регулювання механізму вчинення правочинів в МПрП.

Поняття, види і особливості зовнішньоекономічних угод. Форма зовнішньоекономічного контракту. Колізійні питання зобов'язального права в МПрП. Сфера дії зобов'язального статуту. Автономія волі сторін та її межі. Право, застосовуване до форми контракту.

Уніфіковані норми щодо міжнародної купівлі-продажу. Віденська конвенція 1980 р. про договори міжнародної купівлі-продажу. Принципи УНІДРУА. ІНКОТЕРМС: поняття і правила застосування.

Тема 8. Недоговірні зобов'язання в міжнародному приватному праві

Види недоговірних зобов'язань в міжнародному приватному праві. Колізійне регулювання недоговірних зобов'язань. Колізійне регулювання деліктних зобов'язань в праві України та зарубіжних країн. Сфера деліктного статуту.

Колізійні питання відносин з безпідставного збагачення в праві України і іноземних держав. Сфера застосовуваного статуту до таких правовідносин.

Колізійне регулювання відносин із ведення чужих справ без доручення в праві України та іноземних держав. Колізійне регулювання зобов'язань з відшкодування шкоди. Умови відшкодування шкоди в зарубіжних країнах. Уніфіковані джерела правового регулювання недоговірних зобов'язань.

Тема 9. Спадкові правовідносини в міжнародному приватному праві

Передумови виникнення міжнародного спадкування. Міжнародно-правове та національне регулювання спадкових правовідносин.

Колізійне регулювання міжнародного спадкування. Колізійні прив'язки. Сфера дії спадкового статуту.

Матеріально-правове регулювання міжнародних спадкових правовідносин в Україні та іноземних державах. Спадкові права іноземців в Україні. Спадкові права громадян України за кордоном. Перехід майна у спадок державі, а також державним органам і громадським організаціям.

Тема 10. Сімейні правовідносини в міжнародному приватному праві

Шлюб в міжнародних відносинах. Матеріальні умови вступу в шлюб. Формальні умови вступу в шлюб. Укладення шлюбу українських громадян з іноземцями. Укладення шлюбу

українських громадян з іноземцями за кордоном. Колізійно-правове регулювання сімейних відносин в праві України та іноземних держав.

Консульські шлюби. Розірвання шлюбу. Визнання в Україні шлюбів укладених за кордоном. Недійсність шлюбу.

Міжнародне усиновлення. Міжнародні конвенції з питань усиновлення. Колізійні питання усиновлення. Порядок усиновлення.

Тема 11. Правове регулювання міжнародних трудових відносин

Норми міжнародного трудового права Міжнародне співробітництво держав та міжнародних організацій щодо питань праці. Міжнародна організація праці, нормативні акти видані МОП, Основні колізійні принципи правового регулювання трудових відносин з іноземним елементом. Правове регулювання працевлаштування громадян України за кордоном. Порядок працевлаштування іноземців в Україні.

Тема 12. Основні положення міжнародного цивільного процесу

Міжнародна підсудність справ з іноземним елементом. Особливості участі іноземних осіб у цивільному процесі, їх процесуальна правосуб'єктність. Доказування у справах з участю іноземного елемента. Апостилювання документів виданих в іноземній державі. Виконання судових доручень по забезпеченню доказів.

Визнання і виконання рішень іноземних судів у справах з іноземним елементом.

Особливості розгляду справ в міжнародному комерційному арбітражі. Види міжнародних комерційних арбітражів. Визнання та виконання міжнародних арбітражних рішень.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин											
	Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Тема 1. Історія становлення міжнародного приватного права. Поняття, предмет міжнародного приватного права	7	3	1	–	–	3	7	1	1	–	–	5
Тема 2. Джерела міжнародного приватного права	7	3	1	–	–	3	7	1	0,5	–	–	5,5

Тема 3. Загальна характеристика механізмів правового регулювання у міжнародному приватному праві	8	3	2	–	–	3	8	1	0,5	–	–	6,5
Тема 4. Особливості застосування механізмів правового регулювання в міжнародному приватному праві	8	3	2	–	–	3	8	1	1	–	–	6
Тема 5. Суб'єкти міжнародного приватного права	7	2	2	–	–	3	7	1	1	–	–	5
Тема 6. Право власності та інші речові права в міжнародному приватному праві. Інвестиції.	7	2	2	–	–	3	7	1	–	–	–	6
Тема 7. Договірні правовідносини в міжнародному приватному праві	8	2	2	–	–	4	8	1	–	–	–	7
Тема 8. Позадоговірні зобов'язання в міжнародному приватному праві	8	2	2	–	–	4	8	1	–	–	–	7
Тема 9. Спадкові правовідносини в міжнародному приватному праві	10	2	2	–	–	6	10	0,5	–	–	–	9,5
Тема 10. Сімейні правовідносини в міжнародному приватному праві	14	4	2	–	–	8	14	0,5	–	–	–	13,5
Тема 11. Правове регулювання міжнародних трудових відносин	10	2	-	–	–	8	10	0,5	–	–	–	9,5

Тема 12. Основні положення міжнародного цивільного процесу	11	2	2	–	–	7	11	0,5	–	–	–	10,5
Всього годин:	105	30	20	–	–	55	105	10	4	–	–	91

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Завдання для самостійної роботи студентів

4.3.1. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.2. Виконання самостійних завдань всіма студентами не є обов'язковим і може здійснюватися окремими студентами з власної ініціативи або за пропозицією викладача.

4.3.3. Тематика самостійних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Самостійні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдові презентація.

На семінарських заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- повідомлення про виконання самостійної роботи.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове(у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) захист підготовленого публічного виступу.

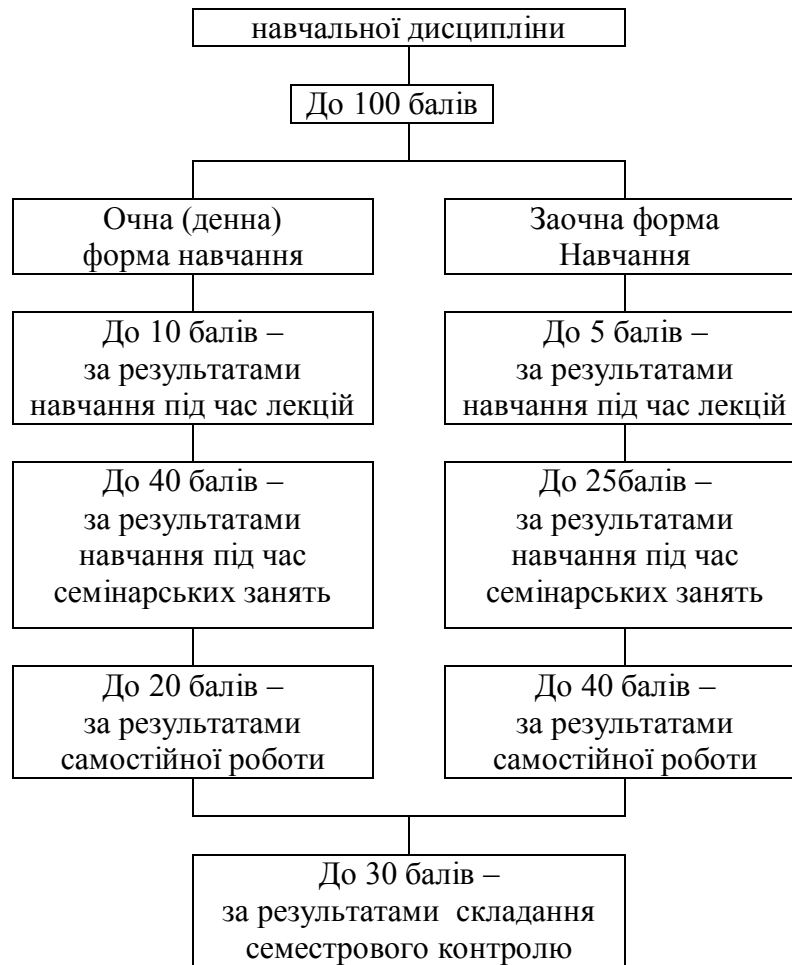
Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену.

Структура екзаменаційного білету включає три теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарухування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

Вивчення

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1.1. Основні джерела:

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 року №2709. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>
3. Васильченко В.В. Науково-практичний коментар Закону України “Про міжнародне приватне право” К. : Істина, 2007. 200 с.
4. Визнання та виконання рішень іноземних судів та міжнародних комерційних арбітражів: компендіум; за заг. ред. В.В. Комарова. Харків: Право, 2020. 668 с.
5. Вишновецька С. В., Корнеєв Ю. В. Міжнародне приватне право: навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2019. 164 с.
6. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ : Алерта, 2024. 256 с.
7. Мирошниченко В. О. Міжнародне приватне право в схемах і визначеннях. навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 152 с.
8. Міжнародне приватне право : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / В. А. Бігун, Є. М. Білоусов, І. М. Жуков ; за ред. проф. В. П. Жушмана та доц. І. А. Шуміло. Х. : Право, 2015. 320 с.

9. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. К.: Алерта, 2012. 376 с.
https://pidru4niki.com/1999040547987/pravo/mizhнародne_privatne_pravo
10. Міжнародне приватне право. науково-практичний коментар Закону / За ред. доктора юридичних наук, проф. А. Довгерта. Х.: ТОВ «Одіссей», 2008. 352 с.
11. Міжнародне приватне право. Особлива частина: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. К.: Алерта, 2013. 582 с.
12. Міжнародне приватне право: навч. посібник / За ред. В.М. Гайворонського, В.П. Жушмана. К., Юрінком Інтер, 2005. 368 с.
13. Міжнародне приватне право: навчальний посібник / за ред. Ю.Ф. Іванова. Київ: Алерта, 2018. 390 с.
14. Міжнародне приватне право: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / за ред. проф. В.П. Жушмана та доц. І.А. Шуміло. Х. : Право, 2012. URL : http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/213/1/I_Priv_Pravo.pdf
15. Міжнародне приватне право: підручник / Є.М. Білоусов, І.М. Жуков, В.В. Комаров, І.В. Яковюк та ін. ; за ред. Є.М. Білоусова, І.В. Яковюка. Харків: Право, 2020. 408 с.
16. Міжнародний пакт про економічні соціальні і культурні права: ООН; Пакт, Міжнародний документ від 16 груд. 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
17. Пронюк Н. В. Сучасне міжнародне право : навч. посіб. 2-е вид., змін. та допов. К. : КНТ, 2010. 344 с.
18. Том 13 Великої української юридичної енциклопедії: Міжнародне приватне право; за ред. проф. А. С. Довгерта. Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2021. 864 с.
19. Фединак Г.С., Фединак Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. Вид. 8-ме, переробл. і допов. К.: Алерта, 2021. 524 с.
20. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Рекодифікації цивільного законодавства в контексті інтеграції України у правовий простір ЄС. *Часопис цивілістики*. 2019. Вип. 34. С. 6–10.
21. Чубарев В. Л. Міжнародне приватне право: підручник. К. : Атіка, 2006. 608 с.

Допоміжні джерела:

22. Buletsa S., Hrinko S., Hrinko R., Anikina H. Wrongful omission as a condition for tort liabilities. *Journal of legal studies*. 2020. № 25 (39). P. 128-143. URL: file:///C:/Users/%D0%A1%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B0/Downloads/Wrongful_Omission_as_a_Condition_for_Tort_Liabilit.pdf
23. Panchenko V. Questions of legal definiteness of category is a «center of basic interests» in matters about transfrontal bankruptcies. *Polish journal of science*. № 53 (2022). P. 58 - 61.
24. Анікіна Г. В. Автономія волі (lex voluntatis) як основний колізійний принцип правового регулювання договірних відносин, ускладнених іноземним елементом. *Економіка, фінанси, право*. 2023. № 8. С.79-85. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/355>
25. Довгерт А.С. Рекодифікація Цивільного кодексу України: основні чинники і передумови для старту. *Право України*. 2019. № 1. С. 27–30.
26. Анікіна Г. В. Захист права на честь та гідність фізичної особи, порушених у мережі «інтернет». *Соціально-правові студії*. 2020. Випуск 1 (7). С. 54-63. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2888/1/%D0%A1%D0%9F%D0%A1_1%287%29_2020_online.pdf
27. Анікіна Г. В. Зобов'язальні правовідносини з договорів про виконання робіт та надання послуг: співвідношення понять. *Право.ua*. 2023. №2. С. 137-141. URL: http://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2023-2/Pravo_ua_2023_2_137.pdf

28. Анікіна Г. В. Особливості спадкування відумерлого майна в міжнародному приватному праві. *Економіка, фінанси, право*. 2021. № 9/1. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-article/748>
29. Анікіна Г. В. Позасудовий захист корпоративних прав міноритарних акціонерів за правом України та Європейського союзу. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. №3. С. 44-50. URL: http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2021/11/PAP-3_2020-Ost.pdf
30. Анікіна Г. В., Гаврік Р. О. Досягнення шлюбного віку як умова вступу в шлюб в законодавстві зарубіжних країн. *Журнал східноєвропейського права*. 2021. № 92. URL: http://www.lsej.org.ua/8_2021/8_2021.pdf
31. Анікіна Г. В., Якимчук С. О. Умови виникнення деліктного зобов'язання у праві зарубіжних країн та України. *Економіка, фінанси, право*. 2023. № 5. С.79-85. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/jsui/bitstream/123456789/25177/1/%20Vefp_05_2023_p79-85.pdf
32. Ватрас В. А. Джерела сімейного права: проблеми теорії та практики : монографія. Хмельницький: видавництво ТОВ «Поліграфіст-3», 2020. 824 с.
33. Віденська конвенція про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21.03.1986 р. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04.
34. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 р. Міжнародне співробітництво України у правовій сфері: Зб. Міжнародних документів / упоряд. В. Дріжчаний, О. Павличко, О. Ушанський. Харків : Фоліо, 1998. 455 с.
35. Гаврік Р. О., Анікіна Г. В. Правові наслідки припинення шлюбу у сімейному праві: порівняльно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. №8. С. 66-69. URL: http://lsej.org.ua/8_2021/16.pdf
36. Гринько С. Д. Юридичні особи як суб'єкти деліктних зобов'язань за цивільним законодавством України та Європейських країн: порівняльно-правовий. *Право та суспільство*. 2017. № 6. С. 68–77.
37. Гринько С. Д., Сердечна І. Л. Безперервність володіння чужим майном як умова набуття права власності за набувальною давністю. *Порівняльно-аналітичне правознавство*. 2023. № 1. С. 115-120. URL: <http://app-journal.in.ua/2023-1-3> DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.01.19>
38. Гринько С.Д. Використання звичаїв для регулювання сімейно-правових відносин. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2021. Серія ПРАВО. Випуск 65. С. 102-107. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/241247> DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.65.18>
39. Гринько С.Д. Вплив звичаїв на регулювання сімейно-правових відносин. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 6. С. 42-44. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2021/12.pdf DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-6/10>
40. Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів (ДОПНВ) від 18 вересня 1975 р. Верховна Рада України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_217
41. Загальна декларація прав людини: ООН, 10 груд. 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
42. Конвенція ООН про юрисдикційні імунітети держав та їх власність від 02 грудня 2004 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_e50#Text
43. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах, 1965 рік. *Офіційний вісник України*. 2004. № 31 (20.08.2004). Ст. 2124.
44. Конвенція про правовий статус біженців від 28 липня 1951 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011
45. Конвенція про правовий статус осіб без громадянства від 28 вересня 1954 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_232
46. Латинський М. Е. Виникнення і розвиток вчення про публічний порядок у англо-американській та континентальній правовій традиціях. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 51. Том 1. С. 100–104.

47. Латинський М. Е. Механізм застосування застереження про публічний порядок як підстави обмеження застосування іноземного права в міжнародному приватному праві. *Університетські наукові записки*. 2020. №5 (77). С. 74–88.
48. Латинський М. Е. Поняття «основи правопорядку» в сучасному міжнародному приватному праві. Актуальні проблеми юридичної науки : збірник тез Міжнародної наукової конференції «Сімнадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 19-20 жовтня 2018 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2018. С. 238-241. 262 с.
49. Латинський М. Е. Публічний порядок як комплексна категорія і сучасному міжнародному приватному праві. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2018. № 4. С. 24–29.
50. Латинський М. Е. Публічний порядок як підстава відмови у виконанні рішень іноземних судів. Проблеми теорії і практики виконання рішень судів та інших органів : зб. наук. пр. / за ред. Ю.В.Білоусова. Хмельницький: ФОП Мельник А. А., 2019. С. 38-46. 300 с.
51. Міжнародне приватне право : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / В. А. Бігун, Є. М. Білоусов, І. М. Жуков ; за ред. проф. В. П. Жушмана та доц. І. А. Шуміло. Х. : Право, 2015. 320 с.
52. Ромась М.І. Види договірних зобов'язань за участю держави Україна. *Університетські наукові записки*. 2020. № 3-4 (75-76). С. 138-150. URL: https://unz.univer.km.ua/article/view/75-76_138-150/pdf
53. Ромась М.І. Держава як учасник цивільних правовідносин крізь призму римського права. Збірник тез міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Римське право в світлі сучасної методології гуманітарного значення» (м. Хмельницький, 29 травня 2020 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2020. С. 102-104. URL: http://old.univer.km.ua/doc/lib/Rimske_pravo_u_svitli_suchasnoyi_metodologiyi_gumanitarnogo_znannya_zb_tez_Mizhnar_nauk_prakt_internet_konf_m_Hmelnitskiy_29_travnya_2020r_.pdf
54. Ромась М.І. Становлення правового вчення про державу Україна як учасника цивільних правовідносин. *Вісник Запорізького національного університету*. Юридичні науки. 2020. № 4. С. 79-85. URL: <http://law.journalsofznu.zp.ua/archive/visnik-4-2020/part%201/10.pdf>
55. Ромась М.І. Цивільна правосуб'єктність держави Україна як учасника договірних цивільних правовідносин. *Evropský politický a právní diskurz*. 2020. №. 6 (7). С. 277-282. URL: <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2020/2020-7-6/36.pdf> DOI: 10.46340/eppd.2020.7.6.34
56. Фединак Г.С., Фединак Л.С. Міжнародне приватне право: підручник. Вид. 8-ме, переробл. і допов. К.: Алерта, 2021. 524 с.
57. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Рекодифікації цивільного законодавства в контексті інтеграції України у правовий простір ЄС. *Часопис цивілістики*. 2019. Вип. 34. С. 6–10.
58. Чорна Ж.Л. Окремі питання участі малолітніх і неповнолітніх осіб у майнових відносинах за цивільним законодавством України. *Університетські наукові записки*. 2017. №62. С.35-43. <http://old.univer.km.ua/visnyk/1712.pdf>
59. Чорна Ж.Л. Трудовий договір як підстава надання повної цивільної дієздатності». *Університетські наукові записки*. *Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2014. №2. С.145-149. <https://univer.km.ua/index.php/profile/chorna-zhanna-leontiyivna>
60. Баймуратов М. О., Чернолуцький Р. В. Міжнародне приватне (колізійне) право України: правосуб'єктність осіб (теоретико-методологічні аспекти): моногр, Суми: Унів. кн., 2009. 252 с.
61. Корнева П. М. Правові та соціальні гарантії громадян України в аспекті міжнародного приватного права. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №7. С 129-131. URL: http://lsej.org.ua/7_2022/27.pdf

62. Луць Л. Конституційно-правовий механізм взаємодії норм міжнародного та національного права: деякі теоретичні аспекти. URL: <http://www.lawyer.org.ua/?w=r&i=&d=298>.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://mon.gov.ua> — Веб-сайт Міністерства освіти і науки України
2. <http://npu.in.ua/> — Нотаріальна палата України
3. <http://www.ccu.gov.ua/uk/index> — Конституційний Суд України.
4. <http://www.freefullpdf.com/> — База даних наукових публікацій
5. <http://www.nbu.gov.ua/portal/> — Наукова періодика України на сайті Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.
6. <http://www.president.gov.ua/documents/> — Офіційні документи на Офіційному представництві Президента України.
7. <https://reyestr.court.gov.ua/> — Єдиний державний реєстр судових рішень.
8. <https://minjust.gov.ua/> — Міністерство юстиції України.
9. <https://nrfu.org.ua/> — Веб-сайт Національного фонду досліджень України
10. <https://supreme.court.gov.ua/supreme/> — Верховний Суд.
11. <https://www.kmu.gov.ua/> — Урядовий портал.
12. <https://www.scopus.com> — Наукометрична база даних Scopus
13. <https://www.webofscience.com> — Наукометрична база даних Web of Science
14. <https://zakon.rada.gov.ua/laws> — Законодавство України на сайті Верховної Ради України.